

FCI – Standard nr 58 / 05. 05. 2003 / D

SUUR ŠVEITSI ALPI KARJAKOER

(GROSSER SCHWEIZER SENNENHUND)

PÄRITOLU: Šveits

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE

AEG:

25.03.2003

KASUTUS:

algsest valve- ja veokoer, tänapäeval ka seltsi-, kaitse- ja perekoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 2

Pinšerid ja šnautserid, molossid ja šveitsi alpi karjakoerad.

Alarühm 3

Šveitsi alpi karjakoerad.

Töökatsseteta.

LÜHIKENE AJALOO LINE ÜLEVAADE :

Aastal 1908, SKG 25-aastapäeva tähistamiseks korraldatud juubelinäitusele esitati kaks lühikarvalist berni alpi karjakoera prof A. Heim'ile, Šveitsi alpi karjakoerte suurele eestseisjale. Ta tundis neis ära vana, kadunud kujutise suurtest alpi karja- või lihunikukoertest, kelle eellasteks on varem Kesk-Euroopas laialt levinud, sageli "lihniku- või lihakarni koertena" tuntud kaitseks, veotöök või karja eskordiks aretatud koerad. Aastal 1909 tunnistas SKG nad suurte šveitsi alpi karjakoertena Šveitsi koerte tõuraamatusse (12. köide) kandmisega iseseisvaks tõuks. Vajadusest tõu puhasaretuse eest järelevalvet pidada asutati aastal 1912 i "Klub für Grosse Schweizer Sennenhunde". Alles 5. veebruari 1939 jõuti esimese tõustandardi tunnustamiseni F.C.I. poolt ja selle avaldamiseni. Käesoleval ajal kasvatatakse suurt šveitsi alpi karjakoera ka teistes Euroopa maades, kus ta oma rahuliku ning vastupidava iseloomu tõttu leiab kasutust eelkõige perekoerana.

ÜLDMULJE :

Kolmevärviline, jässakas, tugevaluuline ja hästi lihaseline koer. Vaatamata oma suurusele ja kaalule on ta vastupidav ja liikuv. Märkatav on sooline erinevus isaste ja emaste vahel.

OLULISED PROPORTSIOONID :

Kerepikkus (õlanukist istmikunukini mõõdetult) :
 Turjakõrgus = 10 : 9
 Rinnasügavus : Turjakõrgus = 1 : 2
 Koljuosa pikkus : Koonuosa pikkus = 1 : 1
 Laubalaius : Koonulaius = 2 : 1

KÄITUMINE/ISELOOM :

Tavaoludes kindel, tähelepanelik, valvas ja häirimatu, lähedaste isikutega suhtlemisel heasüdamlik ja kiinduv, võõraste suhtes enesekindel; keskmiselt temperamentne.

PEA :

Pea on kerega sarnaselt jõuline, kuid mitte raske. Isase pea on tugevam kui emasel.

PEAPIIRKOND :

Koljuosa: Lame ja lai. Laubalõikest algav otsmikuvagu suundub ülespoole.

Üleminek laubalt koonule : Mõõdukalt väljendunud.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : must

Koon : tugev, sügavusest pikem, ei ole ei pealt- ega külgvaates teravnev. Ninaselg on sirge, ilma keskvaota.

Mokad : Mõõdukalt väljendunud, liibuvad; musta pigmendiga. Mitte rippuvad mokad.

Lõuad / Hambad : Tugevad lõuad. Täiskomplektne, tugev ja korrapärane käärhambumus. Lubatud on kuni kahe (2) hamba (P1 ja/või P2) puudumine. Puuduvad M3 (kolmandad purihambad) jäävad tähelepanuta.

Silmad : keskmise suurusega, mandlikujulised, mitte sügaval asetsevad ega ka väljapungituvad, pähklipruunist kuni kastanpruunideni; ilme: nutikalt sõbralik. Silmalaud on hästi liibuvad. Lauservad on musta pigmendiga.

Kõrvad : keskmise suurusega, kolmnurkse kujuga ja suhteliselt kõrge asetusega. Rahulikus olekus lamedalt liibuvad, tähelepanelikkuse korral ettepoole suunatud. Nii seest- kui väljastpoolt hea karvkattega.

KAEL :

Tugev, lihaseline, suhteliselt jässakas. Ilma kurgulotita.

KERE

Veidi pikem kui turjakõrgus.

Selg : Suhteliselt pikk, tugev ja sirge.

Nimme(lanne) : Lai ja tugeva lihastikuga.

Laudjas : Pikk ja lai, kerge kaarega laskuv. Mingil juhul mitte tagakõrge ega järsult laskuv.

Rind : Tugev, lai, kuni küünarnukkideni ulatuv. Rinnakorv on läbilõikelt ümar-ovaalne, mitte lame ega tünnikujuline. Eesrind on hästi arenenud.

Alajoon ja kõht : Kõht ja kube on mõõdukalt ülestömmatud.

SABA :

Laudja harmoonilise jätkuna asetsev, suhteliselt raske, ulatub kuni kannaliigeseni; rahulikus olekus rippuv; tähelepanu ja liikumise korral kõrgemal ja veidi ülespoole kaarduv, kuid mitte mingil juhul rõngas või selja kohale tõusev.

JÄSEMED**ESIJÄSEMED**

Üldine : eestvaates sirge ja paralleelne, üsna lai seis.

Õlad : Labaluu on pikk, tugev, kaldus asetusega, liibuv ja hea lihastikuga, moodustab õlavarrega mitte liiga nürinurga.

Küünarvarred : tugevaluulised, sirged.

Kämblad : Tugevad, eestvaates sirged ja näivad küünarvarre pikendusena, külgsuunas peaaegu püstise asetusega.

TAGAJÄSEMED

Üldine : Tagantvaates sirge ja mitte liiga kitsas seis. Pöiad ja käpad ei ole sisse- ega väljapööratud; lisavarbad peavad olema eemaldatud, välja arvatud nendes maades,

millistes on lisavarvaste operatiivne eemaldamine seadustega keelatud.

Reied : Üsna pikad, laiade tuharatega, tugevad ja hea lihastikuga

Põveliiigesed : selgelt nürid nurgad

Sääred : suhteliselt pikad

Kannaliigesed : Tugevad ja hästi nurgitunud.

KÄPAD: Tugevad, ettepoole suunatud, suletud, märgatavalt võlvunud varvastega ja tugevate küüntega.

LIIKUMINE :

Mahukas, ühtlaselt sujuv iga liikumisviisi puhul; ulatuslik, vaba sirutusega esisamm ja hea tagajala tõuge; traavil liiguvad nii eest- kui tagantvaates jalad samal sirgjoonel.

KARVKATE

KARV :

Kahekihiline, tiheda, keskmise pikkusega kattekarva ja tiheda, võimalikult tumehalli kuni musta tooniga aluskarvaga. Lubatud on ka lühike kattekarv kui esineb koos aluskarvaga.

KARVA VÄRVUS :

Tüüpiline kolmevärvilisus : põhivärv on must koos sümmeetriliste pruunikaspunaste piirete ja valgete märgistega. Pruunikaspunast värvi leidub musta ja valgete märgiste vahel põskedel, silmade kohal, kõrvade sisekülgedel, rinna külgedel, kõigil neljal jalal ja saba alapoolel. Valged märgised asuvad peas (lauk ja koon), kurgualusel ja rinnal (katkematuna), käppadel ja saba tipus. Laugu ja silmade kohal olevate punakaspruunide märgiste vahele peab jääma must viirg. Lubatud on valge kuklalaik või valge kaelavõru.

SUURUS :

turjakõrgus isastel : 65 – 72 cm

turjakõrgus emastel : 60 – 68 cm

VEAD:

Igat kõrvalekallet eeltoodud punktidest tuleb käsitleda veana ja selle aste sõltub otseselt kõrvalekalde ulatusest.

- Ebakindel käitumine
- Rohkem kui kokku maksimaalselt kahe eespurihamba (P1 ja/või P2) puudumine. M3-d jäävad tähelepanuta. Otsehambumus.
- Heledad silmad; väär silmalaugude ehitus.
- Karvkate :
- Läbikumav kollakaspruun või helehall aluskarv
- Ebapuhas värv.
- Värvimärgisevead :
- Puuduvad valged peamärgised, liiga lai lauk
- Koonuvalge, mis ulatub selgelt üle suunurga
- Valged “sukad” (valge, mis ulatub selgelt kõrgemale randme- või kannaliigesest)
- Märgatavalt ebasümmeetriline värvijoonis.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Rasked käitumise hälbed (pelglikkus või agressiivsus)
- Alahambumus, ülehambumus, segahambumus
- Ektroopium, entroopium
- Üks või mõlemad sinised silmad (“klaassilmad”)
- lühike karv koos alusvilla puudumisega
- pikakarvalisus
- kolmevärvilisuse puudumine
- mustast erinev põhivärv.

Diskvalifitseerida tuleb koerad, kellel esinevad selged kehalised ebanormaalsused või käitumishälbed.

N.B. : Isastel peab olema kaks nähtavalt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärsti tõlge
saksakeelsest originaalst, august 2003.
heaks kiidetud EKL juhatuses 30.10.2003 protokoll 15